

**EHITUS-, MONTAAŽ- JA
REMONT-EHITUSTÖÖDE
ÜHTSED NORMID
JA HINDED**

1960. a.

ÜLDOSA

A-23374

NSVL MINISTRITE NOUKOGU RIIKLIK E HITUSKOMITEE

EHITUS-, MONTAAŽ- JA
REMONT-EHITUSTÖÖDE
ÜHTSED NORMID
JA HINDED

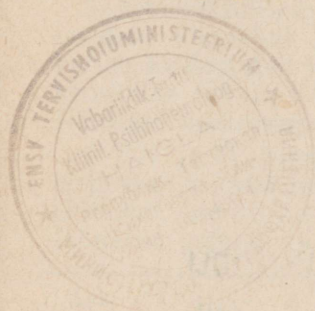
1960. a.

ÜLDOSA

KINNITATUD

NSVL Ministrite Nõukogu Riikliku Ehituskomitee ja NSVL Ministrite Nõukogu Riikliku Töö- ja Töötasukomitee poolt kooskõlastatult Üleliidulise Ametiühingute Kesknõukoguga kohustuslikuks kasutamiseks ehitus-, montaaž- ja remont-ehitustöödel seitsmetunnilisele tööpäevale ja uutele töötasutingimustele ülevõetud tööliste töö eest tasumisel.

3065

ENSV MINISTRITE NOUKOGU
RIIKLIK E HITUS JA ARHITEKTUURI KOMITEE
TALLINN 1960

Originaali tiitel:

Государственный комитет Совета Министров СССР
по делам строительства

ЕДИНЫЕ НОРМЫ И РАСЦЕНКИ НА СТРОИТЕЛЬНЫЕ, МОНТАЖНЫЕ
И РЕМОНТНО-СТРОИТЕЛЬНЫЕ РАБОТЫ
1960 г.

Общая часть

Государственное издательство литературы по строительству,
архитектуре и строительным материалам

Москва — 1960

Koostatud NSVL Ehitus- ja Arhitektuuri Akadeemia
Ehitusökonoomika Teadusliku Uurimise Instituudi juures
asuva Normatiiv-Uurimise Keskbüroo poolt Ehitus- ja
Arhitektuuri Akadeemia Ehitusökonoomika Teadusliku
Uurimise Instituudi meetodilisel juhendamisel.

TARTU ÜIKOOLI
RAHVAROOGU

1. Ehitus-, montaaž- ja remont-ehitustööde ühtsed normid ja hinded (ÜN ja H) on kinnitatud NSVL Ministrite Nõukogu Riikliku Ehituskomitee ja NSVL Ministrite Nõukogu Riikliku Töö- ja Töötasukomitee poolt kooskõlastatult Üleliidulise Ametiühingute Nõukoguga kohustuslikuks kasutamiseks ehitus-, montaaž- ja remont-ehitustöödel seitsmetunnilisele tööpäevale ja uutele töötasumistingimustele üleviidud tööliste töö eest tasumisel.

ÜN ja H kogumike loetelu on toodud lisas 1.

2. Ehitus-, montaaž- ja remont-ehitustööd, mis ei ole haaratud ÜN ja H kogumikega, tuleb normeerida vastavate rahvamajanduse nõukogude, ministeeriumide ja ametkondade poolt kehtestatud korras koostatavate ja kinnitatavate ametkondlike normatiivkogumite (AN ja H) järgi, seitsmetunnilisele tööpäevale ja uutele töötasutingimustele üleviidud tööliste töö eest tasumiseks.

3. Ehitus-, montaaž- ja remont-ehitustööd, mis ei ole haaratud ÜN ja H ja AN ja H kogumikega, tuleb normeerida kohapeal tehnilise normeerimise meetodite abil koostatavate ja ehitus-, montaaž- (remontehitus) valitsuse ülema poolt, kooskõlastatult kohaliku ametiühingu komiteega, kehtestatavate normide ja hinnete järgi.

Seitsmetunnilisele tööpäevale ja uutele töötasutingimustele üleviidud tööliste töö eest tasumisel tuleb varem kehtestatud kohalikud normid uuesti läbi vaadata kooskõlas NSVL KP Keskkomitee ja NSVL Ministrite Nõukogu määrusega 19. septembrist nr. 1120.

4. ÜN ja H kogumikes toodud hinded on arvutatud järgmiste tunnitasmäärade järgi tööliste, kes töötavad ehitustel, samuti ka remont-ehitustöödel (seitsmetunnilise tööpäeva puhul):

Liik	1	2	3	4	5	6
Tunnitasumäär	3—20	3—70	4—25	4—88	5—62	6—40

Tunnitasumäärad töölistele, kelle tööpäev kooskõlas kehtiva seadlusandlusega on lühem kui seitse tundi, arvutatakse käesolevas punktis toodud tunnitasumäärade korrutamisel kuu keskmise tööajaga tundides seitsmetunnilise tööpäeva puhul (174,6) ja saadud korrutise jagamisel kuu keskmise tööajaga tundides lühendatud tööpäeva puhul (kuuetunnilise tööpäeva puhul 153,6).

5. Põhjarajoonides, Ida-Siberis ja Kaug-Idas asuvatel ehitustel, samuti ka üksikutel raskete kliimaatiliste tingimustega Uurali, Lääne-Siberi, Kasahstani ja Kesk-Aasia rajoonides asuvatel ehitustel töötajate töötasule rakendatavad rajoonikoefitsiendid on toodud lisas 2.

Töötasu koefitsiente suurendatakse töötajatele, kes teostavad töid kõrgustel 1500-st kuni 2000 m üle mere pinna, — kuni 15%, 2000-st kuni 3000 m — kuni 30%, üle 3000 m — kuni 40%; ehitustel, mis asuvad asustamata ja veevaestes rajoonides-piirides 10-st kuni 40%. Töötajate töötasu koefitsientide konkreetsed suurused ehitustel, mis asuvad kõrgmäestikkudes ja asustamata ning veevaestes rajoonides, kehtestatakse liiduvabariikide ministrite nõukogude, rahvamajanduse nõukogude, ministeeriumide ja ametkondade poolt kooskõlastatult NSVL Ministrite Nõukogu Riikliku Töö- ja Töötasukomiteega.

Kasutatavad koefitsiendid ei moodusta uusi tasumäärasid ja rakendatakse töötasule, välja arvatud vanusest ja lisatasu Kaug-Põhja rajoonides ning kaugelasuvas piirkondades, mis on võrdsustatud Kaug-Põhja rajoonidega, ja arvutatakse töötasult kuni 3000 rubla kuus. Kui töötasu ületab nimetatud summa, siis koefitsient arvutatakse ainult töötasu 3000 rubla suurusele osale.

6. Tööliste ja tööde liigitamine ÜN ja H kogumikes on teostatud vastavalt NSVL Ministrite Nõukogu Riikliku Ehituskomitee ja NSVL Ministrite Nõukogu Riikliku Töö- ja Töötasukomitee poolt kinnitatud ja ÜHÜKN poolt kooskõlastatud ehitustööliste ühtsele tariif-kvalifikatsiooniteatmikule (ÜTKT) 1960. a.

Tööde teostamine tööliste poolt, kes ei kuulu vastavasse ÜN ja H ettenähtud liiki, ei tohi olla aluseks kinnitatud normide ja hinnete muutmisele.

7. Ühtsete normide ja hinnete ebaõige rakendamise ja ehitus-, montaaž- või remont-ehitustööde mahtude ebaõige

arvutamise eest, mille tulemuseks on töölistele töötasu vähem- või enamaksmine, tuleb süüdlased rangelt vastutusele võtta.

8. Juhtudel, kui kasutatakse täiustatud tehnoloogiat, uusi efektiivseid materjale või suurema võimsusega masinaid ja seadmeid, kui see on ette nähtud ÜN ja H või ametkondlike normide vastavates paragrahvides, muutuvad viimased kehtetuks ja nende kasutamine on keelatud.

Sellistel juhtudel uute ÜN ja H või ametkondlike normide koostamiseni tuleb kindlaks määrata kohalikud tehniliselt põhjendatud madalamad ajanormid ja hinded, mis kehtestatakse ehitus-, montaaž- (remont-ehtus-) valitsuse ülema korraldusega, kooskõlastatult kohaliku ametiühingu komiteega.

9. Ehituse ülem on kohustatud kooskõlas kohaliku ametiühingu komiteega asendama vananenud kohalikke norme sedamööda, kuidas juurutatakse tootmisesse tööviljakuse tõusu kindlustavaid tehnilisi, majanduslikke ja organisatsioonilisi abinõusid. Kohalikud tootmisnormid töödel, mille töömahukus vähenes tootmise ja töö organiseerimise üldist paranemist kindlustavate abinõude ellurakendamise tagajärjel, tuleb üheaegselt läbi vaadata ehitus-, montaaž- (remont-ehtus-) valitsuse ülema poolt kindlaksmääratud tähtaegadeks ja ulatuses, kooskõlastatult kohaliku ametiühingu komiteega.

10. Ühtsetesse normidesse, välja arvatud eraldi nimetatud juhud, on sisse võetud ja ei kuulu eraldi tasumisele tööliste poolt kulutatud aeg töökoha ettevalmistamiseks vahetuse alguses ja kordaseadmiseks vahetuse lõpul, materjalide saamiseks ladudest, tööriistade ja väikeste abivahendite vastuvõtmiseks, töökohale viimiseks ja tagastamiseks pärast tööde lõpetamist, tööliste üleminekuks ühelt töökohalt teisele ühe objekti piirides, tööriistade korrastamiseks ja teritamiseks tööprotsessi vältel, abivahendite ja masinate korrashoiuks, kaasa arvatud kinnitusremont, tööülesannete vastuvõtmiseks ja osavõtuks töökäskude koostamisest ja vormistamisest.

11. Ühtsetes normides ja hinnetes on arvesse võetud vajalik aeg tööliste perioodiliseks puhkuseks vahetuse jooksul.

12. Ühtsetes normides ja hinnetes on arvesse võetud aeg materjalide ja toodete ümberpaigutamiseks (juurdekanndmine, laialikanndmine, tõstmine töölavadele jne.) ainult töökoha piirides kaugustele, mis on toodud ÜN ja H

vastava kogumiku või peatüki sissejuhatavas või tehnilises osas või vastava paragrahvi tekstis.

Materjalide ümberpaigutamist suurematele kaugustele, kui see on toodud ÜN ja H kogumikes, tuleb normeerida ja hinnata eraldi ÜN ja H 1. kogumiku (Ehitusplatsi-sisesed transporttööd) § 11 järgi. Seejuures, kui täiendavat juurdekandmist teostavad transporttöölised (abitöölised), siis ÜN ja H 1. kogumiku paragrahvis 11 tuleb ajannormid ja hinded võtta esimese 10 m jaoks ja iga järgmise 10 m jaoks. Kui aga täiendavat juurdetoomist teostavad põhitöölised, siis ÜN ja H 1. kogumiku paragrahvis 11 tuleb võtta ajannormid ja hinded ainult lahtri «Lisada igale järgmisele 10 m» järgi. Vähemad vahekaugused kui 10 m ümardatakse kuni 10 m.

13. Ehitus- ja montaažtööde teostamisel talvel vabas õhus või kütmata ruumides tuleb ühtsetele ajannormidele ja hinnetele rakendada lisas 3 toodud keskmisi paranduskoefitsiente.

Hoonete ja ehituste kapitaalremondi puhul kasutatakse ülalmainitud keskmisi paranduskoefitsiente ainult siis, kui töid teostatakse samades tingimustes kui uute ehituste juures.

14. Töötamisei ekspluateeritavates tsehhides ilma nende tööd katkestamata või teistes eriti kitsastes tingimustes, mis pole ette nähtud ÜN ja H vastavates paragrahvides, lubatakse ühtsete ajannormide ja hinnete suhtes rakendada järgmisi paranduskoefitsiente:

a) töötamisel ekspluateeritavates hoonetes ja tsehhides, katkestamata nende ekspluateerimist — koefitsienti 1,1;

b) töötavate seadmete tõttu eriti kitsaste tingimuste puhul töökohal, võimaluse puudumisel töökohti varustada normaalselt materjalidega, tööde teostamise tsoonis töötavate tõste- ja liikuvate kraanade, laadimiskoppade jne. olemasolul, perioodilise liiklemise esinemisel mööda tsehhisiseseid raudteid, samuti ka juhul, kui samas ruumis üheaegselt toimuvad ehitus-montaaž- või remont-ehitustööd ja tehnoloogilise sisseseadet montaaž, mis tekitavad suuri ebamugavusi, — koefitsienti 1,15;

c) töötamisel tervistkahjustavate liiki kuuluvates ekspluateeritavates tsehhides, (aurude, tolmu, kahjulike gaaside ja suitsu olemasolu), töö kõrgepingel all olevate seadmete läheduses, samuti ka töö ruumides, kus õhu temperatuur töökohal on üle 40° — koefitsienti 1,25.

Töötamisel ülaltoodud tingimustes võib olla kehtestatud ainult üks loetletud koefitsientidest.

Tööde teostamise eriliste tingimuste olemasolu ja kasutatava paranduskoefitsiendi suurus (piirides kuni 1,25) tuleb igal üksikul juhul kindlaks määrata ehitus-montaaž-(remont-ehitus-) valitsuse ülema poolt kinnitatud ja kohaliku ametiühingu komiteega kooskõlastatud aktiga.

Uusehitusel ühistatud graafiku järgi tööde teostamisel nende koefitsientide rakendamine ei ole lubatud.

Märkus: Ajanormide ja hinnete suurendamine tingituna töökohtade erilisest kitsusest ei kehti soojakuis teostatavatel töödel, kuna ajanormide ja hinnete vastav suurendamine on ette nähtud lisas 3 toodud paranduskoefitsientidega.

15. ÜN ja H paragrahvides on reeglina toodud:

a) masinate lühike iseloomustus (mehhaniseeritud protsesside puhul);

b) lühikesed juhised üksikute keeruliste ehitusprotsesside või uute tööliikide läbiviimise kohta;

c) tööde koosseis, milles loendatakse põhilised normidega ettenähtud operatsioonid; kõik teisejärgulised, abija ettevalmistus-lõpetamisoperatsioonid, mis on tehnoloogilise protsessi lahutamatuks osadeks, tööde koosseisus reeglina ei mainita ning nad ei kuulu eraldi tasumisele;

d) lülide arvutuslikud koosseisud või tööliste liigid tööde kohta, mis teostatakse ühe töölise või grupi ühte liiki kuuluvate tööliste poolt;

e) ajanormid (AN) ja hinded (H), mis on antud kas murruna (lugejas AN ja nimetajas H) või eraldi kahes naaberlahtris.

Tööliste ajanormid on väljendatud inimtundides paragrahvis toodud mõõtühiku kohta, hinded — rublades ja kopikates sama mõõtühiku kohta.

Hinded on arvutatud töölise tunnitasu (individuaalselt teostatavate ehitusprotsesside puhul) või lüli ühe töölise keskmise tunnitasu (lüli poolt teostatavate protsesside puhul) korrutamisel ajanormiga. Arvutuse lihtsustamiseks töökäskude koostamisel on tükitööhinded ümardatud.

16. Rea kogumike paragrahvides on toodud peale tööliste ajanormide veel sulgudes ilma nimetuseta ajanormid masinatele masintundides. Masinate komplekti töötamisel ühtse agregaadina, tuuakse sulgudes agregaadid tööaja

kestvus tundides. Mõningates paragrahvides ajanormid masinatele masintundides on toodud eraldi reas.

Ajanormid masinatele, mis ei võta pidevalt osa tööprotsessist, reeglina ÜN ja H kogumikes ei ole ette nähtud.

17. ÜN ja H kogumikes on kõrvuti üksikute tööliikide normide ja hinnetega toodud ka koondnormid ja -hinded. Real juhtudel sellised koondnormid ja -hinded on antud ühes tabelis koos detailnormide ja -hinnetega ilma lõpptulemuse ümardamiseta. Üksikutes paragrahvides koondnormid ja -hinded on vormistatud iseseisvate tabelite kujul.

Reas paragrahvides, mis sisaldavad koondnorme ja neid moodustavaid detailnorme, lülide koosseise koondnormide jaoks ei tooda.

18. Tööliste poolt teostatud töö kvaliteet peab rahuldama vastavate ehitus- ja montaažtööde liikide teostamise ja vastuvõtmise kohta kehtivate tehniliste tingimuste nõudeid, silmas pidades vastavates ÜN ja H kogumikes või osades toodud lubatud kõrvalekaldumisi.

Lubatud kõrvalekaldumised tööde, konstruktsioonide, poolfabrikaatide ja detailide jaoks, mis pole ette nähtud ÜN ja H kogumikes, võetakse vastavalt kehtivatele tehnilistele tingimustele, normaalidele, standartitele või projekti juhistele.

Toodang, mis ei vasta kehtivatele tehnilistele tingimustele või ÜN ja H poolt lubatud kõrvalekaldumistele, loetakse praagiks.

ÜN ja H kogumikes 4 (IV) osa, 5 (V) osa, 6 (III osa), 8 (I osa), 9 (II osa), 21 ja 34 toodud normid ja hinded iga liiki poolfabrikaatide, toodete ja detailide valmistamiseks on kohustuslikud ehitus-montaaž- ja remont-ehtusorganisatsioonide bilansil olevatele tootmisettevõtetele.

Neid norme lubatakse kasutada ka tootmisettevõtetes, mis kuuluvad tööstuse bilanssi, kui tootmise tingimused ja tehnoloogia on kooskõlas vastavas ÜN ja H kogumikes ettenähtud tingimuste ja tehnoloogiaga. Neil juhtudel tükitööhinded tuleb ümber arvutada antud ettevõtte tööliste kehtestatud töötasumäärade alusel.

20. Kui tootmistingimuste kohaselt osutub vajalikuks ühe või teise ajanormi (hinde) juures kasutada üheaegselt mitut paranduskoefitsienti, mis on ette nähtud käesolevas üldosas või ÜN ja H vastavates kogumikes, saa-

dakse lõplik ajanorm (hinne) antud konkreetse juhu kohta ajanormi (hinde) korrutamisel kõikide kasutatavate koefitsientide korrutisega.

Näide: ÜN ja H 3. kogumikus (Hoonete ja tööstus-ehituste kivikonstruktsioonid ja elamuahjud) I osa § 1 tabeli 3 märkuses 1 on ette nähtud, et paekivist vundamentide ladumisel kaevikuisse sügavusega üle 1,2 m tuleb AN ja H korrutada 1,15-ga. Sama tabeli märkuses 2 on ette nähtud põiktugistuse olemasolul kaevikuis, et AN ja H tuleb korrutada 1,1-ga. Juhul, kui paekivist vundamentide ladumine teostatakse põiktugistusega kaevikuis sügavusega üle 1,2 m, tuleb vastavaid AN ja H korrutada $1,15 \times 1,1 = 1,265$ -ga.

21. ÜN ja H kogumikes, mis ei jagune osadeks, iga paragrahv tähistatakse kahe numbriga (tähisega), millest esimene vastab kogumiku numbrile ja teine toodud paragrahvile selles kogumikus.

Näiteks: § 24—7 tähendab 24. kogumiku (Taglase tööd) § 7. Juhul, kui ÜN ja H kogumik koosneb üksikutest osadest, paragrahv tähistatakse kolme numbriga, millest esimene vastab kogumiku numbrile, teine antud kogumiku osale ja kolmas paragrahvile selles osas.

Näiteks: § 9—2—5 tähendab kogumiku 9 (sisemised sanitaartechnilised tööd) II osa (Tööstusventilatsioon) § 5.

22. ÜN ja H kogumikes toodud arvuliste näitajate (pikkus, põiklõige, läbimõõt, kaal, tõstevõime, maht, võimsus jt.) piirid, kus esineb «kuni», tuleb lugeda «kaasa arvatud».

23. Ametkondlike normide ja hinnete kogumike koostamisel tuleb juhinduda käesoleva ÜN ja H üldosa juhtnöördest.

Ehitus-, montaaž- ja remont-ehitustööde ühtsete normide ja hinnete (ÜN ja H) kogumike loetelu

ÜN ja H kogumiku nr.	ÜNjaH kogumike ja osade nimetused
1	2
1	Ehitusplatsi-sisesed transporttööd
2	Mullatööd: I osa — Mehhaniseeritult ja käsitsi teostatavad mullatööd II osa — Hüdro mehhanismidega teostatavad mullatööd III osa — Puurimis-lõhkamistööd
3	Müüritööd: I osa — Hoonete kivikonstruktsioonid ja elamuahjud II osa — Kivisillad ja -truubid
4	Betooni- ja raudbetoonitööd: I osa — Hoonete ja ehituste montaaž monteeritavatest betoon- ja raudbetoonkonstruktsioonidest II osa — Hoonete ja tööstusehituste monoliitsed betoon- ja raudbetoonkonstruktsioonid III osa — Hüdrotehniliste ja transportehituste monoliitsed betoon- ja raudbetoonkonstruktsioonid IV osa — Betooni- ja raudbetoonkonstruktsioonide poolfabrikaatide ja detailide valmistamine
5	Teraskonstruktsioonide valmistamine ja montaaž: I osa — Tööstushoonete ja -ehituste teraskonstruktsioonide montaaž II osa — Raudteesildade kandeavade teraskonstruktsioonide montaaž III osa — Hüdrotehniliste ehituste teraskonstruktsioonide ja mehhaaniliste seadmete montaaž

1	2
	IV osa — Silindriliste keevitatud reservuaaride ja gaasihoidlate montaaž
	V osa — Terasest ehituskonstruksioonide valmistamine
6	Puusepa- ja laudsepatööd: I osa — Hoonete ja ehituste puitkonstruktsioonid II osa — Puitsillad III osa — Puitkonstruktsioonide ja -detailide valmistamine
7	Katusekattetööd
8	Viimistlustööd: I osa — Krohvi-, modelleerimis- ja vooderdustööd II osa — Maalri-, tapeetimis- ja klaasimistööd III osa — Vooderdamine loodusliku kiviga
9	Sisemised sanitaartechnilised tööd: I osa — Keskküte, kanalisatsioon, vesi- ja gaasivarustus II osa — Tööstusventilatsioon
10	Kanalisatsiooni, kaugkütte, vesi- ja gaasivarustuse välisvõrkude montaaž
11	Isoleerimistööd
12	Vaiatööd
13	Kaldakindlustus- ja õgvendustööd
14	Puurkaevude puurimine
15	Tööstusahjude ja -korstnate ladumine
16	Raudteede pealisehituse paigaldamine: I osa — Laiarööpmelised teed II osa — Kitsarööpmelised teed
17	Autoteede ehitamine
18	Haljastustööd
19	Põrandad
20	Remont-ehitustööd: I osa — Üldehitustööd II osa — Teetööd
21	Torustike detailide ja sõlmede valmistamine ja armatuuri ettevalmistus
22	Keevitustööd

1	2
23	Elektrimontaažitööd: I osa — Elektrivalgustus ja tugevvoolu juhtmed II osa — Elektri-õhuliinid tugiisolaatoritele monteeritud juhtmetega III osa — Elektriülekanedeliinid pingega kuni 500 kV ja lahtiste alajaamade lattjuhtmestiku montaaž IV osa — Kaabelliinid pingega kuni 220 kV V osa — lahtised jaotusseadmed VI osa — Kinnised jaotusseadmed VII osa — Lülitus-reguleerimise ja jaotusaparatuur, sildkraanade elektriseadmed ja elektrimasinad VIII osa — Lattjuhtmed ja kontaktliinid (trolleed) IX osa — Side kaabelliinid
24	Taglasetööd
25	Naftatöötlemise tehaste seadmete montaaž
26	Tehnoloogiliste torustike ja armatuuri montaaž
27	Happekindlad vooderdused
28	Töste-transportseadmete montaaž: I osa — Pidevalt töötavad seadmed II osa — Perioodiliselt töötavad seadmed
29	Purustus-, jahvatus-, sorteerimis- ja rikastusseadmed: I osa — Purustus-jahvatusseadmed II osa — sorteerimis- ja rikastusseadmed
30	Katelde montaaž
31	Kompressorite, pumpade ja ventilaatorite montaaž
32	Keemiatööstuse ja gaasipuhastusseadmete montaaž I osa — Keemiatööstuse seadmed II osa — Gaasipuhastusseadmed
33	Metallurgiatehaste seadmete montaaž: I osa — Kõrgahjutsehhide seadmed II osa — Martääntsehhide seadmed III osa — Bessemertsehhide seadmed IV osa — Agglomeratsioonivabrikute seadmed V osa — Koksi — keemiatehaste seadmed
34	Sepa — lukksepatööd

RAJONIKOEFITSIENDID

NSVL üksikutes vabariikides, rajoonides, oblastites ja kraides püsivatel ehitistel ja remont-ehitustöödel tegutsevate töötajate tööfasule

(kirjastatakse täiendavalt eraldi lisana 2 UNjaH üldosa juurde)

KESKMISED PARANDUSKOEFIITSIENDID

talvel teostatavatele ehitus- ja montaažtööde ajanormidele
ja hinnetele

ÜLDISED JUHISED

1. Käesolevaid paranduskoeffitsiente tuleb rakendada ehitus-montaažtöodel ja nad on kehtivad nii ühtsetele normidele ja hinnetele (UNjaH) kui ka ametkondlikele normidele ja hinnetele (ANjaH) talvel vabas õhus ja kütmata ruumides teostatavate tööde eest tasumisel.

2. Paranduskoeffitsientidega on ette nähtud tööde teostamine talvisel ajal täielikus vastavuses ehitus- ja montaažtööde teostamise ja vastuvõtmise tehniliste tingimustega, arvestades järgmiste faktorite mõju tööliste tööjõudlusele:

a) talveriietusest tingitud takistused tööliigutuste sooritamisel ja ebamugavused kinnastes töötamisel, eriti külma metalliga kokkupuutumise vajaduse korral (armatuuri sidumine, töötamine katuseplekiga jne.);

b) nähtavuse halvenemine töökohal talvisel ajal;

c) töötakistused seoses võimaliku jää ja lume olemasoluga töökohal ning jalatsite, materjalide, konstruktsioonide, instrumentide jne. jäätumisega;

d) täiendavat ajakulu nõudev töökoha, materjalide jne. perioodiline puhastamine lumest;

e) muudatused tehnoloogilises protsessis, mis on tingitud madalast temperatuurist (näiteks: mördikihi pinna vähendamine tellismüüritise ladumisel, komplikatsioonid soojustatud teisaldusvahendite kasutamisel jne.).

3. Peale punktis 2 nimetatud faktorite paranduskoeffitsientidega võetakse arvesse ka teisi ebasoodsaid tingimusi, nagu tuul, lumesadu jne.

Polaaraladel ja mägirajoonides, samuti ka kõrgehituste (raadiomastid, tehaste korstnad, õhukuumendajad jne.) ja hoonete karkasid ning katuslagede ehitamisel, kui töötamisel kõrguses töökoht pole kaitstud tuule eest, paranduskoeffitsiente suurendatakse: tuule kiiruse puhul 5—10 m/sek — 15%, aga kiiruse puhul üle 10 m/sek — 20%.

Nende lisanormide juurdearvutamist teostatakse proportsionaalselt tuuliste ilmade arvule kuus. Nii, näiteks, kui võõndis 4 detsembrikuus vabas õhus teostati metallkonstruktsioonide montaaži (tööde III grupp, koefitsient 1,6) 25 tööpäeva jooksul, kusjuures 5-e päeva jooksul tuule kiirus ületas 10 m/sek, siis üldine lisanorm talviste töötingimuste eest, võttes arvesse tuult, on:

$$1,6 + 1,6 \times 0,2 \times \frac{5}{25} = 1,664$$

4. Paranduskoefitsientidega ei arvestata oblastite täitevkomiteede poolt kehtestatud töövaheaegu tööliste soojendamiseks ja tööde täielikku katkestamist madalate temperatuuride puhul.

Oblastite täitevkomiteede poolt tööliste soojendamiseks ettenähtud vaheaegade eest tasutakse 75% vastava liigi tunnitasmäärast.

Vabas õhus teostatavate tööde täielikul katkestamisel peab töölistele antama tööd kõetud ruumis, aga juhul, kui see ei osutu võimalikuks, tasutakse töölistele katkestatud töö iga tunni eest 37,5% (50% 75%-st) vastava liigi tunnitasmäärast.

5. Materjalide ja mõrdikomponentide soojendamine, tuulevastaste toestuste ja varjete püstitamine, väljaspool töökohta asuva territooriumi puhastamine lumest, jää raiumine tellingutelt, töö-treppidelt ja hoonete ümber paranduskoefitsientidega arvestatud ei ole ja need tööd kuuluvad tasumisele eraldi.

6. Paranduskoefitsienti tuleb töökäskude väljaandmisel rakendada ainult sellele töömahule, mis teostatakse vabas õhus ja kütmata ruumides.

Kuudel, mis pole toodud tabelites, paranduskoefitsiente ei kasutata.

Töökäskude väljaandmisel kompleksbrigaadidele keskmised paranduskoefitsiendid arvutatakse kalkulatsioonide koostamisel kooskõlas tööde kirjeldusega kalkulatsioonides ja tööde jagunemisega gruppide vahel.

7. Tööde teostamisel talvel soojakutes ajanorme ja hindeid kõikides võõndites ja kõikidel talvekuudel tuleb suurendada 10% ulatuses; seda lisanormi kasutada töödel, mida teostatakse kõetud ruumides, ei ole lubatud.

8. Peale käesolevas lisas toodud talviste tööde keskmiste paranduskoefitsientide kasutatakse veel koefitsiente, mis võtavad arvesse metsamaterjalide külmumist (ette nähtud ÜNjaH ja ANjaH kogumikes) ja pinnase külmumist kopa seinte ja hammaste külge (ÜNjaH 2. kogumiku I osa tehnilises osas — Mehhaniseeritult ja käsitsi teostatavad mullatööd).

Negatiivsete temperatuuride puhul hüdro mehhanismidega teostataval mullatöödel kasutatakse spetsiaalseid koefitsiente, mis on toodud

UNjaH 2. kogumiku II osa tehnilises osas (Hüdromehhanismidega teostatavad mullatööd). Käesolevaid keskmisi koefitsiente hüdromehhanismidega teostatavatel mullatöödel ei kasutata.

Käesolevate keskmiste paranduskoefitsientide ellurakendamise mõndist tuleb lugeda kehtetuiks rahvamajanduse nõukogude, ministeeriumide ja ametkondade poolt kasutatavate ehitus- ja montaažtööde ametkondlike normide ja hinnete kogumikes toodud talvel teostatavate tööde ajanormide ja hinnete paranduskoefitsiendid.

Ajanormide ja hinnete keskmised paranduskoefitsiendid

Tabel 1

Tempera- tuuri vööndid	Kuud	Tööde grupp		
		I	II	III
1	Jaanuar ja veebruar	1,05	1,07	1,08
2	Detsember	1,06	1,09	1,12
	Jaanuar ja veebruar	1,08	1,11	1,14
	Märts	1,05	1,07	1,1
3	November	1,06	1,09	1,13
	Detsember ja märts	1,08	1,12	1,17
	Jaanuar ja veebruar	1,13	1,2	1,25
4	November	1,08	1,13	1,17
	Detsember ja märts	1,1	1,15	1,2
	Jaanuar ja veebruar	1,16	1,28	1,38
5	November	1,1	1,15	1,2
	Detsember ja märts	1,12	1,17	1,22
	Jaanuar ja veebruar	1,18	1,3	1,4
6	Oktoober ja aprill	1,07	1,1	1,13
	November ja märts	1,17	1,3	1,4
	Detsember, jaanuar, veebruar	1,25	1,45	1,6

Märkused: 1. Külmunud pinnaste töötlemisel vööndi 6 jaoks kasutada detsembri-, jaanuari- ja veebruarikuus paranduskoefitsienti 1,1.

2. Tööde teostamisel piirkondades, mis ei kuulu temperatuuri võõnditesse, ja kõrgmäestike rajoonides, kus õhutemperatuur on negatiivne mitte ainult talvel, vaid perioodiliselt igal aastaajal, tabelis 1 toodud keskmisi paranduskoefitsiente ei kasutata.

Töölistele töö eest tasumisel nimetatud piirkondades ja rajoonides tuleb külma saabumise perioodidel teostada kaks korda vahetuses (2. ja 6. töötunni lõpul) temperatuuri mõõtmist töökohal ja vahetuse keskmise negatiivse temperatuuri juures teostatud töömahtude kohta rakendada ajanormide ning hinnete suhtes tabelis 2 toodud koeffitsiente.

Tabel 2

Tööde grupp	Koeffitsiendid vastavalt töökoha õhutemperatuurile kraadides				
	alates 0 kuni 10	alates 11 kuni 20	alates 21 kuni 30	alates 31 kuni 40	alla 40
I	1,1	1,17	1,25	1,35	1,5
II	1,15	1,3	1,45	1,6	1,75
III	1,2	1,4	1,6	1,8	2
Külmunud pinnased	1	1	1,1	1,2	1,3

TEMPERATUURI VÖÖNDID

**NSV Liidu vabariikides, autonoomsetes vabariikides, kraides
ja oblastites**

Jrk. nr.	NSVL oblastite, kraide ja vabariikide nimetused	Tempera- tuuri vööndid
	..... Eesti NSV	2

EHITUS- JA MONTAÄZTÖÖDE JAOTUS GRUPPIDESSE AJANORMIDE JA HINNETE PARANDUSKOEFIITSIENTIDE ARVUTAMISEKS

I GRUPP

Elamuahjud ja ventilatsioonitööde kõik liigid, välja arvatud korstnate katusepealsete osade ladumine ja ventilatsioonitorude katusepealsete osade ülesseadmine.

Elektrimontaažitööd — juhtmete, valgustus- ja signaal-seadmete, aparaatide ja grupikilpide montaaž.

Isoleerimistööd — vabas õhus ja kütmata ruumides teostatavate isoleerimistööde kõik liigid.

Kaldakindlustus-, õgvendus-, põhjasüvendus-, ja põhjapuhastustööd — vahetult ehitus- ja montaažitööde juurde kuuluvate kaldakindlustus-, õgvendus-, põhjasüvendus- ja põhjapuhastustööde kõik liigid, sealhulgas kalda-, kanali- ja sadama kindlustustööde õgvendusehituste püstitamise ja teiste tööde kõik liigid.

Kanalisatsiooni, keskkütte, gaasi- ja vesivarustuse sisevõrk — kõik torustike detailide ja sõlmede valmistamisega seosesolevad tööd, sealhulgas ka vabas õhus ja kütmata ruumides keskkütte, kanalisatsiooni, gaasi ja vesivarustuse jaoks.

Keevitustööd — vabas õhus ja kütmata ruumides konstruktsioonide detailide ja konstruktiivosade valmistamisel teostatavate torude ja terase lõikamise ning keevitamise kõik liigid, mille teostamine negatiivsete temperatuuride juures on lubatud.

Klaasimistööd — vabas õhus ja kütmata ruumides teostatavate klaasimistööde kõik liigid.

Laudsepatööd — vabas õhus ja kütmata ruumides teostatavate laudsepatööde kõik liigid.

Mulla- ja puurimis-lõhkamistööd — külmumata ja kaljupinnaste töötlemine.

Puurimistööd — vahetult ehitus- ja montaažtööde juurde kuuluvate puurimistöode kõik liigid, sealhulgas puuraukude puurimine ja kindlustamine, puurimistornide kokkupanek ja lahtivõtmine, puurimis-, pumba- ja jahutusseadmete montaaž ja demontaaž, torude väljavõtmine ja muud tööd.

Puusepatööd — vabas õhus ja kütmata ruumides teostatavate puusepatööde kõik liigid, sealhulgas väliste tellingute ja töölavade ehitamine ja lammutamine, rammide püstitamine ja lahtivõtmine, puithoonete monteerimine valmisdetailidest ja konstruktiivelementidest, palkidest ja lõhikutest seinte ülesraiumine, sildade kandeavade puitkonstruktsioonide valmistamine, vaiade valmistamine ja rammimine, elamute, tööstushoonete, hüdrotehniliste ehituste ja sildade raketiste ehitamine ja raketistest vabastamine, elektriliinide puitmastide püstitamine, hüdrotehniliste ehituste puitkonstruktsioonide valmistamine ja muud tööd.

Raudbetoonitööd — vabas õhus ja kütmata ruumides teostatavate betooni- ja raudbetoonitööde kõik liigid, sealhulgas armatuuri sidumine ja paigaldamine, betoonisegu valmistamine ja paigaldamine tööstus- ja tsiviilhoonete, sillatugede ja hüdrotehniliste ehituste püstitamisel; poolfabrikaatide, detailide ja konstruktsioonide valmistamine ja muud tööd.

Sepa-lukksepatööd — vabas õhus ja kütmata ruumides teostatavate sepa-lukksepatööde kõik eriliigid, sealhulgas iga liiki treppide, võrede, platvormide ja teraskinnitite paigaldamine ja muud tööd.

Raudteetööd — raudteede ja pöörangute paigaldamine, teiselamine ja lahtivõtmine, tee ja pöörangute ballasti paigaldamine ja muud tööd.

Transport- ja taglasetatööd, mis teostatakse vabas õhus ja kütmata ruumides.

Viimistlustööd — vabas õhus ja kütmata ruumides teostatavate viimistlustööde kõik liigid (sealhulgas krohvitööd).

II GRUPP

Ehitusmasinate montaaž, demontaaž ja remont — ehitus- ja tee-ehitusmasinate montaaž, demontaaž ja remont.

Elektrimontaažitööd — elektrimasinate lattjuhtmete montaaž, käivitus-reguleerimis- ja jaotusaparatuuri montaaž, sõiduteede ja kraanade kontaktliinide ja jaotusseadmete montaaž, elektriülekande, kaabelliinide paigaldamine, side-, signalisatsiooni-, tsentraliseerimis-, blokeerimis- ja muud tööd.

Kanalisatsiooni, vesivarustuse, magistraalsete gaasi-, kaugkütte- ja naftatorustike välisvõrk — teras-, malm-, asbestiment-, keraamiliste-, betoon- ja raudbetoonitorude paigaldamine, looduslikust kivist ja betoonist kaevude tegemine, betoon- ja raudbetoonkaevude aluste valmistamine ja kaevude montaaž valmiselementidest; tellistest ja monoliitset ning monteeritavast betoonist kollektorite ehitamine, siibrite ja ühendusosade paigaldamine ning surveproovid.

Kanalisatsiooni, keskkütte, gaasi- ja vesivarustuse sisevõrk — keskkütte, kanalisatsiooni, gaasi- ja vesivarustuse sisevõrgu ehitustööde kõik liigid, sealhulgas õuetorustike paigaldamine, sanitaar- ja gaasiseadmete paigaldamine, teras- ja malmkatelde paigaldamine ja lahtivõtmine, garnituuri ja abiseadmete paigaldamine kateldele; sulgemisseadmete, mõõtriistade ja muu armatuuri paigaldamine; boilerite, mudakogujate, paisumis- ja kondensaadi paakide paigaldamine ja muud tööd.

Katusekattetööd — vabas õhus ja kütmata ruumides teostatavate katusekattetööde ettevalmistustööde kõik liigid.

Keevitustööd — torustike paigaldamisel ning sanitaartechnilistel- ja montaažtöödel, mis on kantud II gruppi, teostatava torude ja terase keevitamise ja lõikamise kõik liigid (mille teostamine negatiivsete temperatuuride puhul on lubatud).

Müüritööd — vabas õhus teostatavate müüritööde kõik liigid, sealhulgas: tellis-, plokk- ja looduslikust kivist müüritis, sammaste, talade, sillatugede, kivisildade ja hüdrotehniliste ehituste vooderdamine tehisplokkidega ja loodusliku kiviga, tugi-karniisplaatide paigaldamine ja teised tööd.

Tehnoloogiliste seadmete montaaž ja demontaaž — musta metallurgia, elektrijaamade, alajaamade, raadioehituste, sõe-, keemia-, nafta-, toiduainete- ja paberitööstuse ning teiste tööstusharude tehnoloogiliste, energeetiliste ja elektriliste seadmete montaaž, paigaldamine, proovimine ja demontaaž, sealhulgas: katel-seadmed, turbiinid ja generaatorid, kontrollmõõteriistad, tõstetransportseadmed, gaasipuhastusseadmed ja muud.

Teraskonstruksioonide valmistamine — teraskonstruksioonide ja katelde abiseadmete valmistamise kõik liigid, sealhulgas konstruksioonide ettemärkimine, sobitamine, kokkupanemine ja neetimine, terase töötlemine vabas õhus ja kütmata ruumides.

Tööstusahjud — müüritise lammutamine, karkassi ja garnituuri demontaaž, pulbriliste materjalide sõelumine, telliste markeerimine ja tahumine.

III GRÜPP

Ehituskonstruksioonide montaaž — elamute, töös- tus- ja tsiviilhoonete, sildade kandekonstruksioonide, hüdrotehniliste ehituste, raadiomastide ja -tornide betoon-, raudbetoon-, suurplokk- ja teraskonstruksioonide kokkupanemine, tõstmine ja paigaldamine; kan- dekonstruksioonide neetimine ja kohalenihtamine, mahutite ja lah- tiste alajaamade teraskonstruksioonide paigaldamine; montaažil käsu- tatavate kraanade püstitamine ja teisaldamine ning muud tööd.

Elamuahjud ja ventilatsioon — korstnate katusepeal- sete osade ladumine ja ventilatsioonitorude katusepealsete osade üles- seadmine.

Elektrimontaažitööd — kõrgepinge elektriülekanaliinide ja raadioehituste montaažil, samuti ka elektriülekande- ja sidekaablite läbiviimisel jõgedest ja veekogudest teostatavate elektrimontaažitööde kõik liigid.

Kanalisatsiooni, vesivarustuse, ma-gistraalsete gaasi-, kaugkütte- ja naftatorustike välisvõrk- torustike viimine läbi jõgede ja veekogude, veeharude- ja kanalisat- sioonisuute ehitamine veealusele alusele ja muud tööd.

Katusekattetööd — katusekatmistööde ja vihmaveetorude tegemise kõik liigid.

Keevitustööd — torustike paigaldamisel ning sanitaartehni- listel ja montaažitöödel, mis on kantud III gruppi, teostatava torude ja terase keevitamise ja lõikamise kõik liigid (mille teostamine nega- tiivsete temperatuuride puhul on lubatud).

Tööstusahjud — karkasside kokkupanek, ahjugarnituuri pai- galdamine, mörtide valmistamine, müüritise pinna vuukimine, elektri- ahjude ladumine, veetorukatelde vooderdamine punast raskeltsulavate ja treepeltellistega, kamber- ja ümbriseta šahtahjude ladumine, õhu- ja gaasijuhtmete lõõride ja kanalite ladumine, punastest ja raskelt- sulavatest tellistest iga liiki ahjude müürimine tsement- või segamör- dil, õhu- ja gaasijuhtmete paigaldamine, tehaste suitsukorstnate ladu- mine ja remont.

Märkus: Ehitus- ja montaažitööd, mis ei ole ette nähtud käesole- vas jaotuses, tuleb kanda ühte või teise gruppi kohapeal vastavalt käesolevas jaotuses toodud tööde analoogilistele liikidele ja eri- liikidele.

KESKMISTE PARANDUSKOEFIITSIENTIDE KASUTAMISE NÄIDE

Puuseppade brigaad peab veebruarikuus Ivanovo linnas teostama ehitustöödel tükitöökäsu alusel töid üldsummas 8000 rbl. ulatuses, seejuures moodustab töötasu vabas õhus ja kütmata ruumides teostatavate tööde eest 5 800 rbl.

Vastavalt käesolevatele keskmistele paranduskoefitsientidele kuulub Ivanovo linn 3. temperatuuri vööndisse, puusepatööd aga I gruppi.

Järelikult tuleb töötasusumma 5 800 rbl. korrutada talviste töötingimuste paranduskoefitsiendiga — 1,13. Nimetatud koefitsienti arvestades moodustab töötasu üldsumma vabas õhus ja kütmata ruumides teostatud tööde eest $5\,800 \times 1,13 = 6\,554$ rbl. (sealhulgas talviste töötingimuste lisatasu 754 rbl.).

Единые нормы и расценки
на строительные, монтажные и ремонтно-строительные
работы
1960 г.

Общая часть
на эстонском языке

Государственный Комитет Совета Министров
Эстонской ССР
по делам строительства и архитектуры

*

Toimetaja A. Parvo
Tehniline toimetaja K. Einberg
Korrektor T. Einberg

Ladumisele antud 27. V 1960. Trükkimisele antud
15. VIII 1960. Paber 54×84, 1/16. Trükipoognaid 1,5.
Arvutuspoognaid 1,17. Trükiarv 2500. MB-06407.
Tell. nr. 1111.

Tallinna trükikoda nr. 2, Tallinn, Sügise tn. 14

Hind 60 kop.
1961. a. — 6 kop.

TRÜKIVEAD

Lk. nr.	Rida	Trükitud	Peab olema
3	5 ülalt	Ametiühingute Nõukoguga	Ametiühingute Kesknõukoguga
3	16 ülalt	tasumiseks	tasumisel
3	20 ülalt	(remontehitus)	(remont-ehitus-)
8	16 alt	ÜN ja H kogumikes	19. ÜN ja H kogumikes
8	16 alt	(IV) osa	(IV osa)
8	16 alt	(V) osa	(V osa)
22	17 ülalt	veeharude-	veehaarde-

60 kōp.

1961. a. — 6 kōp.

A
23374

7537337

TÜ RAAMATUKOGU

1 0300 00753733 7